

AUTONOMIE

1. INFORMATIEVE TAAL EERDER DAN DWINGEND/CONTROLLEREND TAALGEBRUIK

		--	±	+	++
1.1.	Ik leg aan de leerlingen uit waarom we de leerstof behandelen, waarom ik iets van hen vraag ...				
1.2.	Ik leg aan de leerlingen uit wat het belang van de leerstof voor het later beroepsleven is.				
1.3.	Ik geef de leerlingen aan waarom een bepaalde aanpak beter, slimmer is om aan te wenden.				
1.4.	Ik beluister en informeer naar de reden waarom de leerlingen eventueel een mindere prestatie leverde.				
1.5.	Ik nodig de leerlingen uit om (vb. hand opsteken om iets te zeggen) ... i.p.v. dingen op te leggen.				
1.6.	Ik vermijd zoveel mogelijk dat leerlingen 'MOETEN', maar spreek vanuit het 'verwachten' ...				

2. KEUZEMOGELIJKHEDEN BIEDEN

2.1.	Ik integreer keuzemogelijkheden in de volgorde van de lessen, leerstofonderdelen ...				
2.2.	Ik bied keuzemogelijkheden in de wijze van aanpak, verwerken van de leerstof.				
2.3.	Ik bied keuzemogelijkheden in de aard van het lesmateriaal.				

3. WERKEN VANUIT HET PERSPECTIEF VAN DE LEERLINGEN

3.1.	Ik stel de leerlingen vragen over hun interesses, problemen of wensen.				
3.2.	Ik sta open om iets op een andere manier te doen als de leerlingen dit voorstellen.				
3.3.	Ik verwerk de interesses van de leerlingen in mijn lessen.				
3.4.	Ik stimuleer de leerlingen om zelf met initiatieven, voorstellen te komen.				
3.5.	Ik beluister ideeën, initiatieven van de leerlingen en overweeg om hierop in te gaan.				
3.6.	Bij weerstand of agressie zorg ik dat de leerlingen zelf keuzes kan maken i.p.v. dreigende taal te hanteren.				

4. STRUCTUUR AANBIEDEN IN DE RICHTING VAN HET LEERDOEL OM LEERLINGEN HOUVAST EN VEILIGHEID TE BIEDEN

Het bieden van voldoende en gepaste structuur helpt leerlingen om zich veilig te voelen en tot goede zelfinschatting te komen. Leerlingen voelen zich bekwaam en voelen aan dat hun inspanningen in verhouding staan tot het behaalde resultaat."

4.1.	Via vaste gewoontes zorg ik voor duidelijkheid omtrent de gestelde verwachtingen.				
4.2.	Ik formuleer duidelijke leerdoelen bij elk nieuw onderwerp: zo weten de leerlingen wat ik van hen verwacht.				
4.3.	Ik hanteer de sandwichmethode: kondig aan wat ik ga vertellen, vertel en geef afrondend aan wat ik vertelde.				
4.4.	Ik zorg voor heel heldere instructies zowel tijdens de les als in de notities, werkblaadjes, cursus.				
4.5.	Ik zorg voor duidelijke stappenplannen (met haalbare tussenstappen) bij grotere opdrachten.				
4.6.	Ik bied opdrachten gedifferentieerd aan waarbij leerlingen de nodige structuur krijgen die bij hen past.				

VERBONDENHEID, BETROKKENHEID

5. KIES ONDERWERPEN, METHODES EN ACTIVITEITEN DIE AANSLUITEN BIJ DE LEEFWERELD VAN DE JONGEREN EN DIE HUN INTERESSE PRIKKELEN

		-	±	+	++
5.1.	Ik probeer via mijn lessen aansluiting te vinden bij het dagelijks leven van de leerlingen.				
5.2.	Ik probeer de leerlingen te boeien door aan te sluiten bij de actualiteit.				
5.3.	Ik leg aan de leerlingen uit waarom iets belangrijk is, wat het belang ervan is voor het later (beroeps)leven.				
5.4.	Ik probeer de betrokkenheid te verhogen door af te stemmen op de voorkennis van de leerlingen.				
5.5.	Ik zorg voor heel wat variatie in onderwerpen en aanpak om de interesse van de leerlingen te wekken.				
5.6.	Ik zet vormen van coöperatief leren in om de interesse van de leerlingen hoog te houden.				

6. WERK AAN EEN POSITIEVE RELATIE MET JE LEERLINGEN

6.1.	Ik probeer me in te leven in het perspectief en de gevoelens van mijn leerlingen.				
6.2.	Ik probeer te achterhalen waar de leerlingen mee bezig zijn zodat ik daar kan op inspelen in mijn lessen.				
6.3.	Ik laat aan de leerlingen merken dat ik hen, hun leef- en leersituatie probeer te begrijpen.				

7. VERPLAATS JE IN DE LEERLINGEN EN ERKEN HUN WEERSTANDEN

7.1.	Ik reageer, luister begripvol wanneer leerlingen tegenpruttelen of hun ongenoegen uiten.				
7.2.	Ik geef erkenning aan de gevoelens van weerstand van de leerlingen, ook als ik niet toegeef.				
7.3.	Ik ga in gesprek met de leerlingen als ik aanvoel dat er grote weerstand is of wanneer deze groeit.				
7.4.	Ik beluister de redenen van weerstand en probeer hierover open in gesprek te gaan met de leerlingen.				
7.5.	Door 'samen-bewegen' probeer ik tegemoet te komen aan de weerstand van de leerlingen.				
7.6.	Door 'mee-bewegen' in de weerstand geef ik erkenning en probeer ik invloed uit te oefenen op de leerlingen.				

8. HELP LEERLINGEN ZICH VERBINDEN MET ONDERWERPEN EN TAKEN, OOK ALS DIE NIET SPONTAAN HUN INTERESSE PRIKKELEN

8.1.	Als onderwerpen niet makkelijk interesse opwekken, leg ik eerlijk uit waarom het toch moet.				
8.2.	Bij onderwerpen die leerlingen moeilijk interesseren, laat ik hen – waar mogelijk – toepassingen bedenken.				

9. SCHEP EEN VEILIG KLASKLIMAAT DOOR DUIDELIJKE STRUCTUUR EN GRENZEN

9.1.	Ik stel bij de aanvang een aantal minimale, maar duidelijke regels en afspraken die onderhandelbaar zijn.				
9.2.	Ik communiceer duidelijk over de grenzen (regels en afspraken) en leg de reden ervan uit.				
9.2.	Ik volg het groepsproces nauw op en laat leerlingen zelf mee grenzen (regels en afspraken) bepalen.				
9.3.	Ik grijp regelmatig de kans om wat positief, goed gaat ... onder de aandacht te brengen.				
9.4.	Ik ben consequent in het handhaven van de regels en de eventuele consequenties.				
9.5.	Ik focus op het gedrag van leerlingen en niet op de persoon wanneer de regels overtreden worden.				
9.6.	Wanneer ik moet optreden tegen een leerling, ga ik achteraf steeds in gesprek om de band weer aan te halen.				

COMPETENTIE

10. BIED GEPASTE EN HAALBARE UITDAGINGEN: LEG DE LAT NET HOOG GENOEG

Leerlingen krijgen mee energie voor leren als ze het gevoel hebben dat ze de uitdagende taak zullen aankunnen (ook al was het met hulp van anderen).

		--	±	+	++
10.1.	Ik maak duidelijk en spreek ook uit dat ik geloof in de capaciteiten van mijn leerlingen.				
10.2.	Ik probeer bij nieuwe onderwerpen de beginsituatie, voorkennis van mijn leerlingen in te schatten.				
10.3.	Met de collega's denken wij na over duidelijke verticale leerlijnen in het leerproces over de jaren heen.				
10.4.	Ik schep heel duidelijke verwachtingen naar mijn leerlingen toe.				

11. GEEF FEEDBACK DIE VERBINDING MAAKT TUSSEN WAT LEERLINGEN DOEN EN HET (BEREIKEN VAN HET) BEOOGDE DOEL

11.1.	Ik besteed geregeld aandacht aan tussentijdse feedback die de leerlingen in hun leerproces ondersteunt.				
11.2.	Ik moedig de leerlingen aan om zelf verantwoordelijkheid op te nemen in het leerproces.				
11.3.	Ik zorg dat mijn feedback snel volgt op een afgeleverde taak.				
11.4.	Ik besteed aandacht aan voldoende informatieve feedback die de leerlingen aan het denken zet.				
11.5.	Tijdens het leerproces bied ik hulp op een ondersteunende manier i.p.v. te zeggen hoe het moet.				
11.6.	Ik zorg voor een goed evenwicht tussen positieve en negatieve feedback.				
11.7.	Het geven van feedback is voor mij een gewoonte en maakt wezenlijk deel uit van het leerproces.				
11.8.	In de ondersteuning maak ik leerlingen duidelijk dat 'fouten maken mag'.				

12. DIFFERENTIEER IN DE MATE VAN STRUCTUUR DIE JE BIEDT

12.1.	Ik differentieer via de instructie (kortere of uitgebreidere) die ik aan de leerlingen geef.				
12.2.	Ik zorg voor differentiatie in de opdrachten: meer open vs. kortere gestructureerde opdrachten.				
12.3.	Ik differentieer in de mate van complexiteit van de vragen: open vragen, meer gestructureerde ...				
12.4.	Ik bied verschillende mogelijk werkwijzen aan: vb. zelf laten opzoeken, bronnen zelf aanreiken ...				
12.5.	Ik laat de leerlingen geregeld kiezen tussen zelfstandig werken of het bijwonen van instructie.				
12.6.	Mijn leerlingen mogen zelf kiezen welke vorm van instructie, verwerking van de leerstof ... ze verkiezen.				
12.7.	Ik voorzie opdrachten waarbij de leerlingen zelfstandig bepalen of ze al dan niet hulplijnen inschakelen.				
12.8.	Ik zorg voor stappenplannen die de leerlingen vrij kunnen gebruiken bij het zelfstandig (ver)werken.				